

Zadeva C-235/24 PPU [Niesker]ⁱ**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

2. april 2024

Predložitveno sodišče:

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (Nizozemska)

Datum predložitvene odločbe:

29. marec 2024

Obsojena oseba:

S.A.H.

Predmet postopka v glavni stvari

Spor o glavni stvari se nanaša na postopek za priznanje in izvršitev kazenske sodbe, ki jo je izdalo švedsko sodišče, na Nizozemskem.

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

V okviru tega predloga na podlagi člena 267 PDEU se najprej postavlja vprašanje, ali je mogoče Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (pritožbeno sodišče v Arnhem-Leeuwardnu, Nizozemska, v nadaljevanju: Gerechtshof) šteti za sodišče v smislu člena 267 PDEU in ali torej lahko predloži vprašanja za predhodno odločanje. Če je odgovor na to vprašanje pritrdilen, Gerechtshof (pritožbeno sodišče) dalje sprašuje, ali se člen 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) uporablja za spor o glavni stvari, v katerem mora preučiti pravna vprašanja, obravnavana v členu 8, od (2) do (4), in členu 9 Okvirnega sklepa Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji (v nadaljevanju: Okvirni sklep 2008/909/PNZ), in če je tako,

ⁱ Ime te zadeve je izmišljeno. Ne ustreza resničnemu imenu nobene od strank v postopku.

katere posledice je treba iz tega izpeljati. Nazadnje *Gerechtshof* (pritožbeno sodišče) postavlja vprašanja v zvezi z razlago člena 8(4) Okvirnega sklepa 2008/909.

Gerechtshof (pritožbeno sodišče) dalje predlaga, naj se ta predlog za sprejetje predhodne odločbe obravnava po nujnem postopku iz člena 267, četrti odstavek, PDEU in člena 107(1) Poslovnika. *Gerechtshof* (pritožbeno sodišče) v zvezi s tem navaja, da se vprašanja za predhodno odločanje nanašajo na območje svobode, varnosti in pravice ter da je obsojeni osebi trenutno odvzeta prostost. Odgovori na vprašanja lahko pripeljejo do tega, da se mora odvzem prostosti na Nizozemskem končati, ker je treba priznanje tuje kazenske sankcije vendarle zavrniti ali pa jo prilagoditi v sankcijo brez odvzema prostosti.

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali je treba pojem „sodišče“ iz člena 267 PDEU v povezavi s členom 8, od (2) do (4), in členom 9 Okvirnega sklepa 2008/909/PNZ razlagati tako, da vključuje v ta namen določeno državno sodišče, ki ni pristojni organ v smislu člena 8(1) Okvirnega sklepa in ki v pisnem postopku odloča načeloma brez spustitve obsojene osebe v postopek izključno o pravnih vprašanjih, obravnavanih v členu 8, od (2) do (4), in členu 9 Okvirnega sklepa?

2. Ali je treba člen 47 Listine razlagati tako, da mora biti – če je bila v okviru postopka priznavanja v smislu Okvirnega sklepa 2008/909/PNZ presoja vidikov iz členov 8, od (2) do (4), in 9 tega sklepa zaupana za to določenemu državnemu sodišču države izvršiteljice – obsojeni osebi poleg možnosti, da v skladu s členom 6(3) Okvirnega sklepa 2008/909/PNZ v državi izdajateljici izrazi mnenje, biti na voljo tudi učinkovito pravno sredstvo v državi izvršiteljici?

Če je odgovor na to vprašanje pritrdilen:

3. Ali je treba člen 47 Listine glede na Okvirni sklep 2008/909/PNZ razlagati tako, da glede učinkovitega pravnega sredstva v državi izvršiteljici zadostuje, da obsojena oseba poda pisno mnenje bodisi pred sodno presojo in izdajo odločbe o priznanju bodisi po tem, ko je bila odločba o priznanju izdana v obliki ponovne presoje prvotne odločbe?

In

4. Ali je treba člen 47 Listine glede na Okvirni sklep 2008/909/PNZ razlagati tako, da mora biti obsojeni osebi, ki nima zadostnih finančnih sredstev in ki potrebuje pomoč, da bi ji bil zagotovljen učinkovit dostop do sodnega varstva, zagotovljena brezplačna pravna pomoč v državi izvršiteljici, čeprav ta v tej državi z zakonom ni določena?

5. Ali je treba merilo iz člena 8(3) Okvirnega sklepa 2008/909/PNZ razlagati tako, da je treba, če se prilagodi kazenska sankcija ali ukrep, ker po svoji naravi ni

združljiv s pravom države izvršiteljice, preučiti, kateri ukrep bi sodišče države izvršiteljice najverjetneje izreklo, če bi do obsodbe prišlo v državi izvršiteljici, ali pa je treba opraviti presojo – po potrebi po tem, ko so zahtevane dodatne informacije – pri kateri se upošteva dejanska vsebina ukrepa v državi izdajateljici?

6. Kako in v kolikšni meri je treba pri morebitni ponovni presoji prepovedi izreka strožje kazni na podlagi člena 8(4) Okvirnega sklepa 2008/909/PNZ, ki jo opravi država izvršiteljica, upoštevati razvoj dogodkov in informacije iz obdobja po izdaji odločbe o priznanju?

Navedene določbe prava Unije

Člen 47 Listine

Člen 267 PDEU

Členi 6, 8 in 9 Okvirnega sklepa 2008/909/PNZ

Navedene določbe nacionalnega prava

Člena 2:11 in 2:13 Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging vrijheidsbenemende en voorwaardelijke sancties (zakon o vzajemnem priznavanju in izvrševanju kazni odvzema prostosti in pogojnih kazni, v nadaljevanju: WETVVS)

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Obsojena oseba je iraški državljan. Na Nizozemskem prebiva od leta 1996, dovoljenje za stalno prebivanje pa je pridobil leta 2001.
- 2 Göta Hovrätt (pritožbeno sodišče v Göti, Švedska) ga je s sodno odločbo z dne 26. februarja 2015 obsodilo zaradi kaznivih dejanj, storjenih na Švedskem. Pri tem je šlo, povedano na kratko, za prepovedano posedovanje orožja, nezakonito grožnjo, nadlegovanje in hudo telesno poškodbo. Göta Hovrätt (pritožbeno sodišče v Göti) je razsodilo, da obsojeni osebi kaznivih dejanj ni mogoče pripisati, ker ni dovolj razvita oziroma zaradi bolezenske motnje duševnih sposobnosti, zato ji je naložilo ukrep odvzema prostosti, in sicer kazensko-psihiatrično obravnavo za nedoločen čas s posebnim pregledom, če bi bila iz klinike izpuščena.
- 3 Obsojena oseba je švedske organe zaprosila za prenos izrečene kazenske sankcije na Nizozemsko, na podlagi česar so ti organi Minister van Justitie en Veiligheid (nizozemski minister za pravosodje in varnost, v nadaljevanju: minister) zaprosili za priznanje in izvršitev švedske odločbe.
- 4 Gerechtshof (pritožbeno sodišče) je z odločbo z dne 18. januarja 2019, potem ko je minister predložil prošnjo, ugotovilo, da je obsojena oseba sama zaprosila za

pošiljanje oziroma je soglašala s pošiljanjem obsodilne sodbe, ter razsodilo, da ni razlogov za zavrnitev priznanja in da so kazniva dejanja, za katera je bila izrečena kazenska sankcija, kazniva tudi po nizozemskem pravu. Gerechtshof (pritožbeno sodišče) je nato razsodilo, da obstajajo razlogi, da se izrečeni ukrep odvzema prostosti prilagodi, in ga je spremenilo v ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v ustanovi, ki ni časovno omejen. Gerechtshof (pritožbeno sodišče) je menilo, da to ne pomeni poslabšanja položaja obsojene osebe v kazenskopravnem smislu.

- 5 Minister je 18. februarja 2019 kot organ odločanja v smislu Okvirnega sklepa 2008/909/PNZ ob upoštevanju presoje Gerechtshof (pritožbeno sodišče) priznal švedsko sodbo, pri čemer je bila kazenska sankcija spremenjena v nizozemski ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v ustanovi, katerega trajanja ni časovno omejeno. Obsojena oseba je bila nameščena v kazensko-psihiatrični center na Nizozemskem, kjer je še vedno. Po priznanju je Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (državni sekretar za pravosodje in varnost, Nizozemska) z odločbo z dne 6. avgusta 2020 o odvzemu dovoljenja za prebivanje prosilca za azil obsojeno osebo razglasil za nezaželenega tujca.
- 6 Obsojena oseba je nato v civilnem postopku izpodbijala zakonitost odločbe o priznanju, ki jo je izdal minister. Ob tem je med drugim trdila, da je bila odločba Gerechtshof (pritožbeno sodišče) z dne 18. januarja 2019, na kateri temelji odločba ministra, izdana v postopku, v katerem niso bile izpolnjene zahteve iz člena 47 Listine. Gerechtshof Den Haag (pritožbeno sodišče v Haagu, Nizozemska) je v okviru tega civilnega postopka v pritožbenem postopku s sodbo z dne 5. septembra 2023 tožbi ugodilo in ministru naložilo, naj ponovno preuči svojo odločbo z dne 29. januarja 2019.
- 7 Minister je z dopisom z dne 15. septembra 2023 Gerechtshof (pritožbeno sodišče) zaprosil, naj opravi ponovno presojo v postopku, v katerem bodo izpolnjene zahteve iz člena 47 Listine. Gerechtshof (pritožbeno sodišče) se je v okviru te ponovne presoje po posvetovanju s strankami odločilo vložiti ta predlog za sprejetje predhodne odločbe.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 8 Obsojena oseba trdi, da mora Gerechtshof (pritožbeno sodišče) opraviti ponovno presojo v postopku, v katerem je spoštovan člen 47 Listine, kar v obravnavani zadevi pomen:
  - da mora biti obravnava javna in da je obsojena oseba na njej lahko navzoča;
  - da je treba zadevo obravnavati v razumnem roku;
  - da mora imeti obsojena oseba možnost, da ji pomaga odvetnik, ki je po potrebi financiran s strani države;

- da mora biti postopek kontradiktoren;
  - da mora biti odločba razglašena javno.
- 9 Poleg tega obsojena oseba meni, da gre v obravnavani zadevi za strožjo kazen in ocenjuje, da je z vidika učinkovitega pravnega varstva nujno, da lahko v zvezi s tem predloži dodatne dokaze.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga

Dopustnost predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 10 *Gerechtshof* (pritožbeno sodišče) je doslej štelo, da je treba na vprašanje, ali je sodišče v smislu člena 267 PDEU in zato pristojno Sodišču predložiti vprašanja za predhodno odločanje, odgovoriti nikalno. Naloga, ki jo *Gerechtshof* (pritožbeno sodišče) opravlja v postopku priznavanja sodnih odločb iz drugih držav članic Unije, se namreč znatno razlikuje od običajnih sodnih nalog in postopkov. Tako ni javne obravnave, v skladu z zakonodajno ureditvijo pa se *Gerechtshof* (pritožbeno sodišče) ne izreče o tem, ali se uporablja interes resocializacije, ki ima v skladu z Okvirnim sklepom 2008/909/PNZ osrednjo vlogo, niti se ni izreče o razlogih za zavrnitev, ki so v WETVVS določeni kot fakultativni, ali o tem, kako razlagati razloge za zavrnitev, ki so v zakonu določeni kot obvezni, ob upoštevanju sodbe Sodišča z dne 29. aprila 2021, X (Evropski nalog za prijetje – *Ne bis in idem*) (C-665/20 PPU, EU:C:2021:339). Poleg tega *Gerechtshof* (pritožbeno sodišče) ne more odločati o primerih, v katerih minister zahtevo za prevzem izvršitve kazenske sankcije zavrne, ne da bi jo predložil *Gerechtshof* (pritožbeno sodišče).
- 11 Vendar je iz nizozemske zakonodajne zgodovine razvidno, da je zakonodajalec izrecno želel sodno presojo pravnih vprašanj iz členov 8, od (2) do (4), in 9 Okvirnega sklepa 2008/909/PNZ, ter da gre za sodišče, določeno v ta namen, ki v skladu z zakonom izda zavezujočo odločbo.
- 12 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča se pri presoji vprašanja, ali je predložitveni organ „sodišče“ v smislu člena 267 PDEU, in torej pri presoji dopustnosti predloga za sprejetje predhodne odločbe, upošteva več dejavnikov, kot so zakonska podlaga tega organa, njegova stalnost, obveznost njegove jurisdikcije, kontradiktornost njegovih postopkov, njegova uporaba pravnih pravil in njegova neodvisnost (sodba z dne 29. marca 2022, *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, točka 66 in navedena sodna praksa).
- 13 *Gerechtshof* (pritožbeno sodišče) začasno meni, da njegova pravna podlaga izvira iz zakona, da je stalno, da je njegova presoja v okviru odločb, ki temeljijo na WETVVS, (čeprav je omejena na določeno število točk) nujna, da čeprav v zakonu določeni postopek za obsojeno osebo ne omogoča kontradiktornosti, se v njem upoštevajo njene trditve, če so podane v okviru mnenja ali poznejše ponovne presoje, da *Gerechtshof* (pritožbeno sodišče) uporablja pravna pravila, in da je neodvisno. Glede na začasno mnenje *Gerechtshof* (pritožbeno sodišče) je torej

odgovor na vprašanje, ali ga je treba šteti za sodišče, odvisen od tega, ali je mogoče šteti, da je postopek pred njim kontradiktoren.

- 14 Glede na navedeno *Gerechtshof* (pritožbeno sodišče) postavlja prvo vprašanje za predhodno odločanje. Vendar je odgovor na to vprašanje lahko odvisen od odgovora na drugo vprašanje za predhodno odločanje, ki se nanaša na uporabo člena 47 Listine.

Člen 47 Listine

- 15 V skladu s členom 47 Listine ima vsakdo, ki so mu kršene pravice in svoboščine, zagotovljene s pravom Unije, pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem.
- 16 *Gerechtshof* (pritožbeno sodišče) se sprašuje, ali so bile z njegovo presojo na podlagi člena 2:11 WETVVS kršene pravice ali svoboščine, ki jih zagotavlja pravo Unije. V tem okviru se sprašuje, ali pravna presoja „spada na področje uporabe prava Unije“ (sodba z dne 26. februarja 2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105) oziroma ali gre za „položaj, ki ga ureja pravo Unije“ (sodba z dne 16. maja 2017, *Berlioz Investment Fund*, C-682/15, EU:C:2017:373). Ni sporno, da se pri tej presoji uporabljata člen 8, od (2) do (4), in člen 9 Okvirnega sklepa 2008/909/PNZ, saj sta bila prenesena v člena 2:11 in 2:13 WETVVS. Po drugi strani ima obsojena oseba v državi izdajateljici, če je tam prisotna, možnost ustno ali pisno izraziti svoje mnenje; z Okvirnim sklepom 2008/909/PNZ pa obsojeni osebi v državi izvršiteljici ni izrecno omogočeno učinkovito pravno sredstvo, tako da bi bilo mogoče trditi tudi, da gre za pravni položaj, ki ne spada na področje uporabe prava Unije. Ker v zvezi s tem obstaja dvom, *Gerechtshof* (pritožbeno sodišče) postavlja drugo vprašanje za predhodno odločanje.
- 17 Če je odgovor na to vprašanje pritrdilen, se postavlja vprašanje, ali so izpolnjene zahteve iz člena 47 Listine, če obstaja možnost, da se v državi izdajateljici izrazi mnenje v skladu s členom 6 Okvirnega sklepa 2008/909/PNZ. Na podlagi člena 6(3) tega sklepa je to mnenje nato v pisni obliki na voljo državi izvršiteljici, kar očitno kaže na to, da zakonodajalec Unije upošteva možnost, da bo zadeva v državi izvršiteljici nadalje pisno obravnavana.
- 18 Če s to možnostjo niso izpolnjene zahteve iz člena 47 Listine ali niso zajeti primeri, v katerih obsojena oseba ni (ali ni več) v državi izdajateljici in zato ne more izraziti svojega mnenja, se *Gerechtshof* (pritožbeno sodišče) sprašuje, ali je v tem položaju s členom 47 Listine zahtevano, da se obsojena oseba zasliši na javni obravnavi v državi izvršiteljici, pri čemer se ji zagotovi brezplačna pravna pomoč, in kdaj naj se ta obravnava opravi. Natančneje, postavlja se vprašanje, ali okoliščina, da obsojena oseba lahko zahteva ponovno presojo, ustreza zahtevam iz tega člena 47.

- 19 Gerechtshof (pritožbeno sodišče) v zvezi s tem poudarja, da je nadzor, kot je določen v členu 2:11 WETVVS, tehnično-pravne narave in po obsegu razmeroma omejen. Interesi držav in obsojene osebe se pogosto ujemajo, in sicer resocializacija v državi, s katero je ta oseba najtesneje povezana. V obravnavani zadevi je bilo treba tuji ukrep prilagoditi, vendar gre v večini primerov za kazen odvzema prostosti v obliki zaporne kazni v primeru hujših kaznivih dejanj, za kar prilagoditev (vrste) kazenske sankcije ne bo potrebna. Če bi bila posledica uporabe člena 47 Listine ta, da mora biti vsaka obsojena oseba zaslišana na javni obravnavi v državi izvršiteljici, bo to povzročilo praktične zaplete. Tako se postavlja vprašanje, v kakšni obliki naj poteka zaslišanje v državi izvršiteljici, če je obsojena oseba še vedno v državi izdajateljici. Na podlagi sodne prakse Gerechtshof (pritožbeno sodišče) ima obsojena oseba možnost, da poda pisno mnenje, ki ga to sodišče upošteva. To se lahko stori pred presojo in izdajo odločbe o priznanju ali pozneje v obliki zahteve za ponovno presojo. Obsojena oseba lahko pri tem pridobi brezplačno pravno pomoč, ni pa upravičena do finančne pomoči.
- 20 Glede na navedeno Gerechtshof (pritožbeno sodišče) postavlja tretje in četrto vprašanje za predhodno odločanje.

Prilagoditev kazenske sankcije

- 21 Člen 8(3) Okvirnega sklepa 2008/909/PNZ – in nato člen 2:11(5) WETVVS – določa, da če vrsta kazenske sankcije ni združljiva s pravom države izvršiteljice, se ta sankcija spremeni v kazen ali ukrep, ki čim bolj ustrežata kazenski sankciji, izrečeni v državi izdajateljici. Gerechtshof (pritožbeno sodišče) je to merilo razlagalo tako, da je treba kazensko sankcijo spremeniti v ukrep, ki bi bil najverjetneje izrečen obsojeni osebi, če bi sojenje potekalo na Nizozemskem. Zato se je odločilo, da bo kazensko sankcijo spremenilo v ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v ustanovi, katerega končanje se tako kot pri švedskem ukrepu ne določi vnaprej in je odvisen od poteka zdravljenja.
- 22 Obsojena oseba meni, da je švedski ukrep odvzema prostosti manj strog od nizozemskega ukrepa. Pri švedskem ukrepu se presoja, ali ga je treba končati, opravi po pol leta, v povprečju pa znaša njegovo trajanje približno štiri leta, medtem ko se v primeru nizozemskega ukrepa ta presoja načeloma opravi vsaki dve leti, povprečno pa ukrep traja veliko dlje, poleg tega pa je zadevna oseba razglašena za nezaželeno.
- 23 Glede na te trditve Gerechtshof (pritožbeno sodišče) postavlja peto vprašanje za predhodno odločanje.

Presoja informacij iz obdobja po izdaji odločbe o priznanju

- 24 Pred Gerechtshof (pritožbeno sodišče) se nazadnje postavlja vprašanje, v kolikšni meri je treba upoštevati informacije, ki so postale dostopne šele po izdaji odločbe, ali razvoj dogodkov, do katerega je prišlo šele pozneje, te informacije ali ta razvoj

pa so lahko upoštevni za presojo v okviru prepovedi izreka strožje kazenske sankcije iz člena 8(4) Okvirnega sklepa 2008/909/PNZ. V obravnavani zadevi je obsojena oseba zlasti opozorila na to, da je bila po izdaji odločbe o priznanju razglašena za nezaželenega tujca. *Gerechtshof* (pritožbeno sodišče) meni, da je to lahko dejavnik, ki je upošteven za presojo, ali je kazen odvzema prostosti ali ukrep odvzema prostosti strožji. Vendar gre tu za informacije in razvoj dogodkov iz obdobja po izdaji odločbe o priznanju. Ker *Gerechtshof* (pritožbeno sodišče) dvomi, ali lahko upošteva te informacije, postavlja šesto vprašanje za predhodno odločanje.

DELOVNI DOKUMENT